

ענש על בדוקאים

מי שפגמו של הקבלן בצלאל מזורחי נגד העיתון הארץ, על פי החוק לאיסור לשון הרע, הוא עדיין תחת השופט" (סוב יודיצה), ועליכן אין לחוות דיעה עליו לכאן או לכאן.

אולם השבוע נאמרו במישפט כמה דברים, שאינם נוגעים לנושא-התביעה, ור עליכן יש הזכות — וגם החובה — להגיב עליהם.

על דוכן העדים עמד ניצבי-מישנה יגאל מרקוס, ראש מחלקת-המודיעין של מיש-טרט ישראל, שנקרא עליידי ההגנה, בי חקירה הנגדית של התביעה נאמרו, על פי הפרוטוקול הרישמי, הדברים הבאים:

שאלה: מה זה מידע מודיעיני?
מרקוס: מידע מודיעיני זה חומר ש-שנאסף במישטרה מחקורות שונים. ממקור רות גלויים, ממקורות סמויים. החומר הזה יכול להיות עובדתי אמיתי של 100%, ויכול להיות בלתי-יטוב לגמרי 0%. המישטרה אוספת כל מה שמגיע לידיה בצורה כוללתית. זה נאגר וזכר פה ושם במאגר מישטרי.

כאשר חומר על איש מסוים מתחיל להתקבץ בכמות גדולה, נפתח לאיש הזה תיק, ואז החומר הנוגע לו ישירות מת-קבץ באותו תיק. זה נקרא אצלנו „תיק בדוקאי“.

שאלה: כדי שיהיה לנו מושג, אולי כדאי לנו לשמוע פעם גם מיספרים. האם אני טועה כשאני אומר שבמישטרה יש 100 אלף ראל, מבלי להזכיר שמות, יש כ-100 אלף תיקים של בדוקאים, במדינת-ישראל, בי מדינה הקטנה שלנו?

מרקוס: אתה לא טועה.
שאלה: יש מאה אלף בדוקאים?!

ה כה ננסה לעכל, קודם כל, את ה- עובדות.

במדינת-ישראל יש כשלושה וחצי מיל-יון תושבים. אם ננכה מיספר זה את הילדים, ונחלק את האוכלוסיה למישפחות, הרי משמעות העדות של הקצין היא זו: **בכל מישפחה ישראלית שבי-עית יש „בדוקאי“ — אדם שיש לו תיק מודיעיני במישטרה.**

רוב האנשים מאלה לא עברו, מן הסתם, שום עבירה. רובם הגדול לא הורשעו, לא הועמדו למישפט. לא נעצרו מעולם.

מה יש בתיקים? בדברי ה-קצין: חומר שהוא נכון 100%, חומר שהוא בלתי-יטוב 0%. כל מה שבא לידי המישטרה, ממקורות גדויים וממקורות סמויים.

קל לדמיין את מקורה של מרבית ה-חומר הזה: שמעות המתהלכות בעולם העליון ובעולם התחתון, מיכתבים אגור נימיים של שכנים נגנים, הלשנות של מתחרים עסקיים, פילגשים נטושות, ירי-בים פוליטיים, מטורפים למיניהם.

אני מכיר במיקצת את טיב החומר הזה, כי מערכת העולם הזה נחשבת, בעיני רבים, כמעין מישטרה של בני-אור הנאי-אנונימיים, המספרים לנו כי הרב פלוני מחזיק פילגש מן הצד, שקצין-מישטרה אלמוני מקיים יחסים עם השוטרת אי-זבל בוגולה, שהשגריר שלמוני מקבל של-מונים קבועים מהשרות החשאי של נפאל.

מה אנהנו עושים במיכתבים אלה? חלק קטן מהם, הנראים כרציניים, והעשויים להכיל סיפור אמיתי שיש בו עניין לצי-בור, נמסרים לבדיקה לחוקרי-המערכת. כל האחרים נזרקים יש-לכל.

למישטרה יש כפי שמוסתבר מן העדות, דרך שלישיית, כל הזבל הזה נאסף בתיקים.

איש העולמית-התחתון מספר בבלש כי שמע מפי סיכור במועדון-לילה שהאורח סעדיה רוזנשטיין אנס קטינה. מיכתב אנונימי מגלה שיש לו לאורח רוזנשטיין חשבון בנק בוואדון. בהאזנת-סתר לשיחה בין שני פושעים גרשם שהאחד מספר לשני

ששמע שרוזנשטיין מעשן חשיש. **האזרה סעדיה רוזנשטיין הופך „בדוקאי“.**

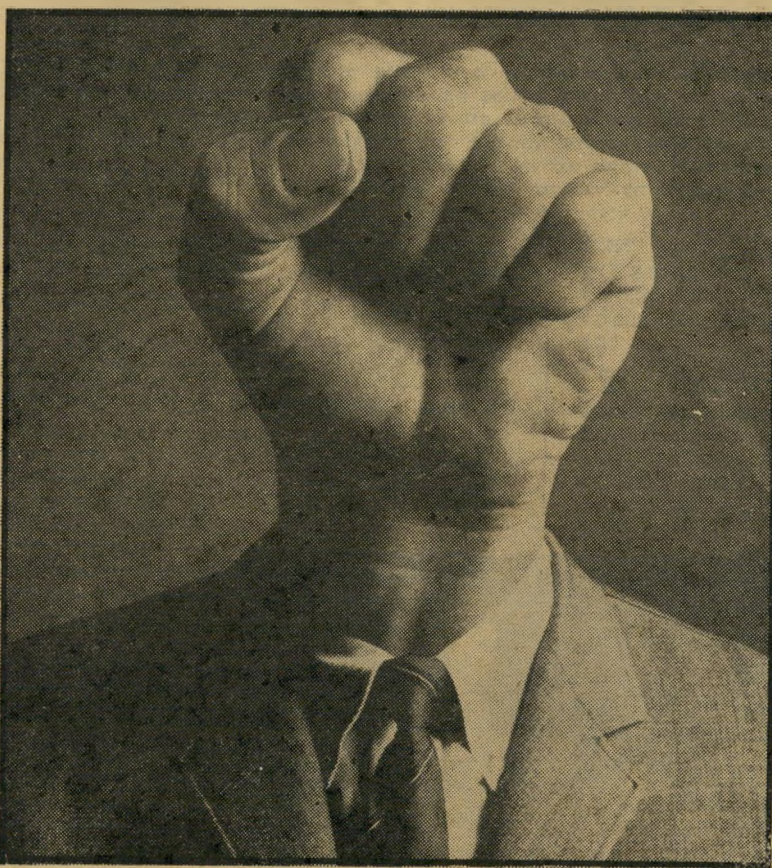
ל ש משהו מבעית למדי במצב כזה.

פעם היו תיקים כאלה מונחים במח-סנים מאובקים של מישטרות חשאיות, ור מי שרצה לעיין בהם היה צריך לעבור נוהל מסובך.

עכשיו הכה השתנה. אנחנו חיים בעידן המחשב.

כי מי שמוסמך לכך (ואולי גם מי שאינו מוסמך לכך, וידידתו, ובן-הרוד שלו) יכר לים לגלות תוך שניות את כל הרפש ש-הצטבר בתיקו של הבדוקאי רוזנשטיין.

בינתיים פועל התיק במחשבים. אולי יש למתחרהו של הפרופסור בי-בית-החולים או באוניברסיטה, ידיד, שיש לו גישה למחשב הבדוקאים. התוצאות מועברות מפה-לאהון בין העמיתים. „השמעת? הרוזנשטיין הזה נראה תמים, אבל במישטרה יש לו תיק כזה גדול. אומרים שיש לו סטיות מיניות. היחס שלו לנערים שודר מאד. אל תגיד לו כלום, אבל יש להיזהר מלתת לו עמדות-מפתח...“ אולי חפץ הפרופסור להתקבל למישרה המחייבת בדיקה ביטחונית. חוקר השב-יכ מבקש, כמובן, לבדוק במישטרה. „הממ, ובכן, אין לנו שום דבר ממשי, אבל האיש הוא בדוקאי, ונתקבל עליו מידע מסויים. זה בלתי-בדוק, כמובן, ואין לייחס לזה יותר מדי חשיבות, אבל אם מדובר על

יש פשע מאורגן. יש פשע בלתי-מאורגן. יש פשיעה אלימה. יש פשיעה כלכלית. מעשייה-רצח מתרבים. האונס הפרטי ור הקבוצתי חוגג. מיליאדי ההון השחור נזולים מן הארץ.

עלינו לתת לברי המישטרה את כל האמצעים הדרושים למיחמה בפשע, כל עוד הם תואמים את רוחה של חברה דמוקרטית בי-מדינת-יחוק.

כאשל מצטברים חשדות כלפי פלוני, גם כאשר המקורות אינם מוסמכים וה-מידע אינו בדוק, האם יש לצוות על ה-מישטרה להתעלם מהם כליל ולגנוז את החומר המפוקפק?

מי יבדוק מה לצבור ומה לגנוז? מה תהיינה אמות-המידה?

אלה הן שאלות נכבדות, ורק אדם קל-דעת ישיב עליהן בפזיזות. הן מחייבות דיון מעמיק וגיבוש מסקנות, אם בצורת חוק של הכנסת, אם בצורת תקנות מי-ניסטריות.

אך לא די בכך.

ה בעייה היא עולמית, ובעולם נמצאו פיתרונות חלקיים. בייחוד בארצות-הברית הוליד הזעזוע של פרשת ווטרגייט וניספחיה מחשבה חדשה על כל הנושא, והוסקו מסקנות מפתיעות בהעזתן. המסקנה העיקרית היא גיבוש זכות אזרחית חדשה: הזכות לדעת.

בסיפור הדימוני על האזרה סעדיה רוזנשטיין, בדוקאי, העובדה הבולטת ביותר היא שאין הוא יודע כלל שהוא נפל קורבן למאשימים אלמוניים. זהו מצב בלתי-נסבל, והוא בא על תיקונו בארצות-הברית.

על פי החוק האמריקאי החדש, יש להור-דיע לבדוקאי שנתקבל חומר נגדו, כל אורח רשאי לפנות למישטרה, לאף-בי-איי, לשרותי הביטחון למיניהם ולכל משרד ממשלתי אחר, ולשאל איזה חומר הנוגע לו נשמר בתיקיהם ובמחשביהם. כל משרד ממשלתי חייב למסור לאזרח את כל החומר הזה, על פי דרישתו ולאזרח הזכות להגיב, אני מציע לחוקק לאתגר חוק כזה במדינת ישראל.

תחת לחוקק תיקון פסול לפקודת-המיש-טרה, האוסר על השוטרים להתאגד באי-גוד מיקצועי (ואין צורך להדגיש כי לדעתי סותר תיקון כזה את מושג-היסוד של חברה ליברלית מתקדמת) יש להוסיף לפקודת-המישטרה את הסעיפים הבאים:

תיק בדוקאי, יימסר עד כך דאיש:
● ידרוש הבדוקאי לדעת מה החומר הכלול בתיק שלו, תודיע לו המישטרה מהו המידע הכלול בתיק.

● המידע יועבר לבדוקאי באורח סוד-די, והמישטרה תהיה רשאית לשמור בסוד את מקורות המידע.

● ירצה הבדוקאי להפריך את המידע ולמסור מידע סותר, תעמוד לו הזכות לעשות כן, וכך טענותיו וראיותיו ייכללו באותו תיק.

● יצליח הבדוקאי להזים את החומר בעליל, יצוה קצין-מישטרה מוסמך להשי-מיד את התיק כולו.

● יותקנו תקנות קפדניות דשמי-רה על תיקי הבדוקאים, לאיסור ה-גישה אליהם לכל מי שאינו מוס-מך לכך, לניפויים ולהשמדתם.

א ין זהושים בשום פנים ואופן עם המצב הקיים כיום, שהתי-גזה עתה. נודת מכל הנושא הזה ריח של קדוה-דעת מוסדית, שהי-דעת אינה סובלתה.

מישרה רגישה... ייתכן שהוא נתון ל-סחיטה... אולי רוצה הפרופסור הטוב להיבחר ל-תפקיד במיפלגה. למישהו במיפלגה יש גישה לתיקים. חרושת-השמועות עובדת. הבדוקאי רוזנשטיין אינו יודע דבר. אין הוא מקבל עמדת-מפתח בבית-החולים. המישרה הרגישה שוב אינה פנוייה למע-נו, למרבה הצער. דרכו במיפלגה נחסמה.

האזרה סעדיה רוזנשטיין אינו מכין מה קורה, וכיצד יכוד להבין?

א ד נעמיד פנים כאילו הבעייה קלה.

התגובה הראשונה העולה על ה-דעת היא, כמובן: לסלק את ה-רפש. איננו רוצים לחיות במדינת-מישטרה, גם אם מישטרת-ישראל אינה גמטאפו או קג"ב. איננו רוי צים שיגעו מצב שבו כל אורח שני במדינה יהיה „בדוקאי“.

(חוץ מהכל, זוהי גם תועבה לשונית.) **אבל יש צד שני למטבע.**

המישטרה פועלת בשם החברה ולמענה. תפקידה הפעיל את החוקים, שחוקקנו באורח דמוקרטי, כדי לאפשר חיים-בצוואת בדרך תקינה.